

Tinerete fara batranete si viata fara de moarte

Basmul este incarcat de semnificatii, implicand elemente din filozofia folclorica romaneasca; conceptia despre viata si moarte, locul si rostul omului in univers, sensul si limitele fericirii.

Pornind de la definitia basmului (naratiune fantastica, cu personaje fabuloase, grupate dupa cele doua dimensiuni ale vietii: binele si raul), "Tinerete fara batranete si viata fara de moarte" face parte din acele basme care au ca motiv imparatul fara urmas. Astfel, se nareaza intamplari ale unui "imparat mare" si ale unei imparatase "amandoi tineri si frumosi" care insa nu puteau avea copii. "Un unchias dibaci" daruieste imparatului "ceva leacuri" pentru a aduce pe lume "un Fat-Frumos" dragastos, dar, spune batranul, "parte n-o sa aveti de el".

Copilul nu intra insa in viata decat atunci cand i se promite "tinerete fara batranete si viata fara de moarte". Aceast promisiune neobisnuita devine laitmotivul basmului.

La implinirea varstei de 15 ani, nazdravanul flacau ii cere tatalui sau fagaduinta facuta la nastere. Imparatul, neputincios, este obligat sa refuze. Atunci fiul sau se simte "nevoit sa cutreiere toata lumea pana voi gasi fagaduinta pentru care m-am nascut".

Dorinta, imposibil de implinit intr-o lume obisnuita, se transforma intr-o cautare a unui ideal superior, a nemuririi.

Fat-Frumos isi alege calul "rapciugos si bubos si slab", dar si el nazdravan, care il invata ce trebuie sa faca pentru a deveni invincibil. Dupa ce respecta sfatul calului, si curata hainel si armele tatalui sau, calul "odata se scutura" si "toate bubele si rapciuga cazura de pe dansul si ramase intocmai cum il fatase ma-sa, un cal gras, trupes si cu patru aripi". Dupa trei zile cei doi pleaca in marea calatorie, ce ii va supune la numeroase probe de viata, cum au fost: invingerea Gheonoaiei si vindecarea ei, lupta cu Scorpia, sora cu Gheonoaia, ambele blestemate de parinti pentru rautatea lor si transformate din fete frumoase in "lighioi" si care "vor sa-si rapeasca una de la alta pamantul".

A treia piedica este a fiarelor salbatice care pazesc palatul unde se gaseste "tinerete fara batranete si viata fara de moarte". "Cu dansurile nu e chip de a te bate", dar ajutati si de "doamna palatului", cei doi razbesc din nou.

Taramul in care patrunseser Fat-Frumos, un taram al fericirii, nu cunostea scurgerea timpului. Era oprit insa a intra in Valea Plangerii. Dar intr-o zi, "alergand dupa un iepure, depaseste hotarul interzis si deodata il apuca un dor de tat-sau si de mama-sa", pe care se hotaraste sa-i revada. In ciuda avertismentelor celor trei femei si ale calului, Fat-Frumos ia calea intoarcerii.

Drumul inapoi insa este de nerecunoscut, iar Scorpia ramasese doar o poveste auzita din batrani. Locuitorii radeau de el ca de unul ce aiureaza sau viseaza destept, iar Fat-Frumos nu observa ca barba si parul ii albisera".

Ajuns in sfarsit in locul nasterii sale, calul se intoarse inapoi, in timp ce Fat-Frumos se simte dezorientat in mijlocul ruinelor palatului tatalui sau.

Astfel eroul reintra in conditia sa umana, de fiinta muritoare, caci moartea nu poate fi depasita decat simbolic.

Finalul inregistreaza moartea eroului si semnifica imposibilitatea omului de a-si schimba conditia existentiala.

Caracteristicile basmului, in general, deci si ale celui in discutie sunt: formulele de inceput, de incheiere si chiar de interior, cu rolul de a ne introduce in lumea fabulosului, pentru ca in final sa ne readuca la realitate. Peisajelor le lipsesc determinarile geografice precise; palatele, zanele sunt descrise prin trasaturi ce uimesc, stralucesc, cu putine amanunte vestimentare. Exista fiinte -himerice- ce comunica cu omul dar nu sunt oameni, si care il ajuta pe viteazul din basm in depasirea incercarilor. Aceste fiinte au o mare forta fizica si un simt extraordinar, prevestind si preintampinand intamplarile nefavorabile eroului principal.

Calul nazdravan este un alt protagonist al basmului care "strabate fulgerator spatiul". Este relevanta limba folosita, cu un pronuntat caracter oral dat de expresiile populare, proverbele, expresiile locutionale, interjectiile cu valoare onomatopeica, prezente in text. Se folosesc ca moduri de expunere: naratiunea, dialogul, descrierea, monologul interior. Semnele de punctuatie au valori expresive superioare.

Basmul este deci, o creatie literara, avand o geneza speciala, oglindind viata in mod fabulos.

Semnificatiile textului, de altfel numeroase, ni se pot dezvalui, urmarind evolutia narativa a basmului, structurata pe motive:

1. motivul imparatului fara urmas
2. motivul dorintei imposibile

3. motivul probelor depasite
4. motivul dorintei implinite
5. motivul dorului de parinti
6. motivul reintoarcerii la conditia umana